

PEDAGOGY AND EDUCATION

Медійно-інформаційна грамотність педагогів ЗЗСО

Гривко Антоніна Вікторівна¹

¹ кандидат педагогічних наук, старший дослідник,
старший науковий співробітник відділу моніторингу та оцінювання якості
загальної середньої освіти;
Інститут педагогіки НАПН України; Україна

Медійно-інформаційна грамотність (МІГ) учителів є невід'ємним компонентом професійної компетентності сучасного вчителя і в умовах сьогодення набуває особливого значення [1]. Від її сформованості у педагогічного колективу певного навчального закладу відповідною мірою залежить якість надання ним освітніх послуг. Тому МІГ є одним із компонентів, що мають оцінюватися у системі внутрішньозакладного контролю. Одним із методів оцінювання МІГ, який запропоновано використовувати у Методичних рекомендаціях з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти, є самооцінювання [2].

Для розроблення рекомендацій щодо можливих інструментів оцінювання для визначення потреби вчителів щодо вдосконалення своїх навичок, проведено дослідження, в якому взяли участь 349 учителів. У дослідженні використано двокомпонентну анкету оцінювання особистісної та педагогічної МІГ учителів.

За результатами кластерного і факторного аналізу результатів опитування вчителів, у структурі медійно-інформаційної грамотності можна виокремити 3 групи її компонентів (в порядку спадання значущості): «Критичне сприймання та аналіз медіаконтенту»; «Створення, поширення та обмін медіаконтентом»; «Застосування ІКТ та свідоме поведінка з медіа». Вчителі оцінюють особистісну МІГ за кожним компонентом вище, ніж власну педагогічну МІГ. Оцінки майже збігаються лише за знання про виробництво і розповсюдження ЗМІ та вміння критично оцінювати медіаконтент. Це може свідчити про сприймання педагогами цих знань і вмінь як наскрізних в діяльнісному полі медіаінформаційної грамотності.

Загалом результати опитування вчителів показали, що 80,8%

PEDAGOGY AND EDUCATION

педагогів здебільшого впевнені у сформованості більшості складників власної МІГ, 2,4% - оцінили рівень сформованості усіх компонентів МІГ найвищим балом, 16,8% - не змогли оцінити рівень сформованості більшості складників власної МІГ. Найбільш впевнено педагоги оцінюють свої вміння щодо техніко-інструментального використання медіа та дидактичні вміння формування в учнів навичок цілеспрямовано використовувати різні джерела інформації (аналіз медіаконтенту) і знань щодо усвідомленої медіаповедінки (використання медіа). Ці вміння і знання належать до найменш значущої групи компонентів МІГ. Найбільше сумнівів у вчителів виникає щодо сформованості у них знання і розуміння механізмів продукування та розповсюдження інформації в ЗМІ, адаптації медіаконтенту для цільової аудиторії, вміння оцінювати медіаконтент з урахуванням різних критеріїв, а також щодо можливості сформування в учнів відповідні знання та вміння, необхідні для участі в публічних дебатах за допомогою ЗМІ та інтерпритації медіаповідомлень. Зважаючи на те, що перелічені вміння належать до найбільш значущих груп компонентів МІГ (відповідно до факторного аналізу результатів дослідження), можна зробити висновок, що саме на їх вдосконалення та розвиток необхідно звертати увагу у процесі підвищення кваліфікації педагогів, а також у процесі підготовки відповідних курсів для студентів педагогічних навчальних закладів.

References:

- [1] Професійний стандарт за професіями «Вчитель початкових класів закладів загальної середньої освіти», «Вчитель закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)»: Наказ Міністерства розвитку, економіки, торгівлі та сільського господарства України № 2736 від 23.12.2020. URL: <https://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=22469103-4e36-4d41-b1bf-288338b3c7fa&title=RestrProfesiinikhStandartiv>
- [2] Методичні рекомендації з питань формування внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладах загальної середньої освіти. Наказ МОН України № 1480 від 30 листопада 2020 року. URL: <https://mon.gov.ua/ua/npa/pro-zatverdzhennya-metodichnih-rekomendacij-z-pitan-formuvannya-vnutrishnoyi-sistemi-zabezpechennya-yakosti-osviti-u-zakladah-zagalnoyi-serednoyi-osviti>